

Korvausten hakemisen ja maksamisen yleiset edellytykset

Koulutus kotoutumislain mukaisista korvauksista

22.1. ja 24.1.2025

KEHA-keskus
UF-centret

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ-
ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus

Säädöspohja

- Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023
- Kunnille ja hyvinvointialueille maksettavan laskennallisen korvauksen määrästä ja sen jakautumisesta kuntien ja hyvinvointialueiden välille säädetään valtioneuvoston asetuksessa kotoutumisen edistämiseen liittyvien kunnan ja hyvinvointialueen kustannusten korvaamisesta valtion varoista VN/872/2024
- Ulkomaalaislaki 301/2004

Korvausohjeesta

- Korvausohje julkaistaan tammikuun aikana Tuutissa
- Korvausohje viedään myös kotoutuminen.fi-sivulle (käy ensin taitossa)
- Ruotsinnos tulossa myöhemmin
- Korvausohjetta päivitetään jatkossa kerran vuodessa, jos päivitystarpeita on

Korvausten maksamisen yleiset edellytykset

■ Kustannusten korvaamisen edellytykset kunnalle:

- kunnassa on järjestetty kotoutumislain 13 §:ssä tarkoitettu kunnan kotoutumisohjelman. Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvassa kunnassa on laadittu kotoutumisen edistämisestä annetun maakuntalain (Ålands författningssamling 2012/74) 26 §:ssä tarkoitettu kunnan kotouttamisohjelman.
- kunta on tehnyt kotoutumislain 42 §:ssä tarkoitetun kotoutumisen edistämisestä ja kuntaan osoittamista koskevan sopimuksen ELY-keskuksen kanssa.

■ Hyvinvointialueelle vastaavia korvausten maksamisen edellytyksiä ei ole

■ Huomioitavaa:

- Kotoutumislain mukaisia korvauksia ei ole mahdollista myöntää takautuvasti sellaisessa tilanteessa, jossa kunnalla ei ole aikaisemmin ollut järjestetty 13 §:ssä tarkoitettua kotoutumisohjelmatai 42 §:ssä tarkoitettua sopimusta ELY-keskuksen kanssa.

Korvausten henkilöpiiri

- Henkilöpiiri = kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 mom. määritellyt henkilöt, joiden kotoutumisen edistämisestä voidaan korvata kunnalle tai hyvinvointialueelle kotoutumislain mukaisia korvauksia.
- Kotoutumislain 61–66 §:n säännöksiä kustannusten korvaamisesta kunnalle tai hyvinvointialueelle sovelletaan henkilöön:
 - joka saa ulkomaalaislaissa tarkoitettua kansainvälistä suojelua;
 - jolle on hänen haettuaan kansainvälistä suojelua myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 51, 52 tai 89 §:n perusteella;
 - joka on otettu Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain 93 §:n perusteella;
 - jolle on myönnetty jatkuva oleskelulupa ulkomaalaislain 52 a §:n 2 momentin tai 54 §:n 5 momentin perusteella; tai
 - jolle on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain 110 §:n nojalla ja joka täyttää kotikuntalain (201/1994) 4 §:ssä säädetyt edellytykset.
- Lisäksi:
 - Perheenjäsenet ja muut omaiset, jos perheside on ollut henkilöpiiriin kuuluvaan henkilöön jo ennen hänen Suomeen tuloaan
 - Henkilöpiiriin kuuluvien Suomessa syntyneet lapset (huom. 61, 62 ja 65 §:n mukaiset korvaukset)

Korvausajan alkaminen

- Lähtökohtaisesti korvausaika alkaa siitä, kun henkilölle, jonka kunnassa asumisen tai hyvinvointialueelta palvelujen saamisen perusteella korvaus maksetaan, on rekisteröity ensimmäinen kotikuntalain mukainen kotikunta väestötietojärjestelmään oleskeluluvan saamisen jälkeen.
 - Korvauksia voidaan poikkeuksellisesti maksaa, jos vastaanottokeskuksessa asuvalle henkilölle tarjotaan kohtuullinen aika vastaanottopalveluita kotikuntamerkinnän jälkeen. Kunta ja hyvinvointialue voi tältä ajalta hakea korvausta, jos henkilöllä on tosiasiallinen mahdollisuus saada palveluita kunnassa ja hyvinvointialueella.
- Poikkeukset lueteltu ohjeessa esimerkiksi:
 - Ihmiskaupan uhrin, joilla Suomen kansalaisuus -> korvausaika alkaa Joutsenon vastaanottokeskuksen johtajan päätöksestä ottaa henkilö auttamisjärjestelmän piiriin vastaanottolain 35 §:n mukaisesti.
 - Suomessa syntyneet lapset -> korvausaika alkaa oleskeluluvan myöntämisestä. Suomessa syntyneen lapsen korvausaika seuraa vanhempien korvausaikaa.

Korvaukset ja Suomen kansalaisuus

- Korvausaika päättyy, kun henkilö saa Suomen kansalaisuuden. Kustannuksia ei korvata kunnalle tai hyvinvointialueelle Suomen kansalaisten osalta, paitsi:
 - ihmiskaupan uhrien osalta 68 §
 - ilman huoltajaa Suomessa oleva alaikäinen, jolle on järjestetty kotoutumislain 33 ja 34 §:n mukaisia palveluja.

Toteutuneiden kustannusten mukaan haettavat korvaukset

Koulutus kotoutumislain mukaisista korvauksista

22.1. ja 24.1.2025

KEHA-keskus
UF-centret

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ-
ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus

Sisältö

- Korvauspäätöksen hakeminen ELY-keskukselta
- Korvaus kunnalle vastaanottoon varautumisesta 64 §
- Erityiskustannuskorvaukset 65 §
- Korvaus paluumuuttoavustuksesta 66 §
- Korvaus sodissa vapaaehtoisena palvelleista henkilöistä 67 §
- Korvaus ihmiskaupan uhrille annetuista palveluista ja tukitoimista 68 §
- Korvaus alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleen lapsen tai nuoren asumisen ja tuen järjestämisestä 69 §
- Perheryhmäkotien talousohjaus
- Valvonta ja tarkastukset

Korvauspäätöksen hakeminen ELY-keskuksesta

- ELY-keskuksesta haetaan päätöstä kustannusten korvaamisesta:
 - Korvaus vastaanottoon varautumisesta 64 §
 - Korvaukset erityiskustannuksista 65 §
 - Korvaus ihmiskaupan uhrien annetuista palveluista ja tukitoimista 68 §
 - Korvaus alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleen lapsen tai nuoren asumisen tai tuen järjestämisestä 69 §
- Kunta, hyvinvointialue ja Ahvenanmaan terveystoimen ja sairaanhoitoviranomainen voivat hakea maksatusta KEHA-keskuksesta vasta sen jälkeen, kun ELY-keskus on tehnyt korvauspäätöksen kotoutumislain 64, 65, 68 ja 69 §:n mukaisesti korvaushakemuksiin.
- Korvauspäätöstä haetaan ELY-keskuksesta sähköisellä asiointilomakkeella aluehallinnon asiointipalvelussa

Ennakkokysymyksiä:

- Jos hyvinvointialue hakee erityiskustannuskorvauksia takautuvasti vuosilta 2023-2024, tekeekö ELY-keskus päätöksen uuden vai vanhan lain mukaisesti?

Vastaus: ELY-keskus tekee päätöksen uuden kotoutumislain mukaisesti

- Tehdäänkö viime vuoden puolella saapuneisiin erityiskustannuskorvaushakemuksiin päätökset uuden vai vanhan lain mukaisesti?

Vastaus: ELY-keskus tekee päätöksen päätöspäivänä voimassa olevan lain mukaisesti eli uuden lain mukaisesti tehdään päätös.

- Jos on tehty erityiskustannuskorvauspäätös vuodelle 2024 ja HVA hakee jatkopäätöstä vuodelle 2025, niin voidaanko myönteinen päätös tehdä vaikka kustannukset jäisivät alle huomattavan rajan?

Vastaus: Jos huomattavuuden taso on ylittynyt yhtenä vuonna (tässä tapauksessa 2024), seuraavien vuosien kulut voidaan korvata huomattavaan kustannukseen sisältyvänä. Jatkopäätöksen edellytyksenä ei ole koskaan ollut kustannusrajaa.

64 § Korvaus kunnalle vastaanottoon varautumisesta

- Kunnalle voidaan korvata kuntapaikalle ohjatun henkilön vastaanottamiseen varautumisesta aiheutuneita välttämättömiä kustannuksia ennen kuntapaikalle ohjatun 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitetun henkilön Suomeen tai kuntaan muutto
 - Kuntapaikka on edellytys
 - 4 mom.: perheenjäsenet ja muut omaiset, jos ollut perheside henkilöpiiriin kuuluvaan henkilöön ennen hänen Suomeen tuloaan
- Vastaanottoon varautumisen kustannuksia ovat esimerkiksi asumiseen liittyvät kustannukset, kuten vuokra, sähkö, kotivakuutus tai välttämättömät kalustamiskulut.
- Korvataan enintään 4 kuukauden ajalta, perustellusta syystä 8 kuukauden ajalta
 - 8 kk:n enimmäismäärää ei voi ylittää
 - Lähtökohtaisesti asunnon kalusteiden ja käyttötarvikkeiden hankinta tehdään sen jälkeen, kun henkilö on saapunut kuntaan,
 - Perustellusta syystä etukäteen voi kuitenkin tehdä hankintoja
- Henkilön kuntaan saapumisen jälkeen asunnon kustannukset siirtyvät henkilön itsensä maksettavaksi.

Ennakkokysymys

- Voiko vastaanottoon varautumisen kustannuksia korvata, jos asiakas ei ole saanut kuntapaikkaa, mutta on kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 mom. tarkoitettu henkilö?

Vastaus: Ei voi -> Kotoutumislaki 64 § : Kunnalle voidaan korvata 43 §:ssä tarkoitetulla tavalla kuntapaikalle ohjatun 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitetun henkilön vastaanottoon varautumisesta aiheutuneita välttämättömiä kustannuksia enintään neljän kuukauden ajalta ennen henkilön Suomeen tuloa tai kuntaan muuttoa. Perustellusta syystä kustannukset voidaan korvata enintään kahdeksalta kuukaudelta.

- Voiko perheenyhdistämisen kautta tulevien vastaanottoon varautumisia jatkossa korvata?

Vastaus: Estettä korvaamiselle ei ole. kts. yllä. Suurempi kysymys on ehkä se, että miten saadaan ohjattua kuntapaikalle prosessinäkökulmasta?

65 § Erityiskustannuskorvaukset

1) hyvinvointialueelle ja Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaiselle henkilöpiiriin kuuluvien henkilöiden **vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen terveydenhuollon järjestämisestä** aiheutuneet huomattavat kustannukset, jos henkilö on ollut huollon tai hoidon tarpeessa Suomeen saapuessaan;

2) hyvinvointialueelle ja Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvalla kunnalla henkilöpiiriin kuuluvien henkilöiden **vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaalihuollon järjestämisestä** aiheutuneet huomattavat kustannukset, jos henkilö on ollut huollon tai hoidon tarpeessa Suomeen saapuessaan;

3) **erityisistä syistä** muut kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut hyvinvointialueelle, Ahvenanmaan maakunnan terveys- ja sairaanhoitoviranomaiselle ja Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvalla kunnalla aiheutuneet **huomattavat sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset**

Lisäksi korvataan kunnalle henkilöpiiriin kuuluvan henkilön osalta **varhaiskasvatuksen tai perusopetuksen erityisen tuen kustannuksia**

Erityiskustannuskorvaukset hyvinvointialueelle

Pitkäaikainen terveydenhuolto	Pitkäaikainen sosiaalihoito	Muut erityiset sote-huollon kustannukset
- Vamman tai sairauden perusteella - Tarve hooltoon ollut jo Suomeen saapuessa - Min. 4600 €/12 kk/henkilö - Myös pitkäaikaissairauksien kokonaisuudet	- Vamman tai sairauden perusteella - Tarve hooltoon ollut jo Suomeen saapuessa - Min. 4600 €/12 kk/henkilö	- Ennalta arvaamattomia - Huomattavia - Min. 9200 €/12 kk/henkilö

Korvausaika enintään 10 vuotta 1. kotikuntamerkinnästä

Kunnalle aiheutuneet erityiskustannuskorvaukset

- Kunnalle korvataan erityiskustannuskorvauksena varhaiskasvatuslain 15 a §:n 3 mom. tai perusopetuslain 17 §:n mukaisia erityisen tuen kustannuksia:

- Jos kustannuksia ei korvata muun lain nojalla
- Jos tarve perustuu vammaan tai sairauteen, kehityksen viivästymään...
- Esimerkiksi vammaisen lapsen avustaja varhaiskasvatuksessa tai perusopetuksessa

- Varhaiskasvatuslaki 15 a § 3 mom.:

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästymisestä tai muusta, merkittävästi hänen toimintakykyään alentavasta oppimisen tai kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tukea annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena. Erityinen tuki muodostuu useista tukimuodoista ja on jatkuvaa ja kokoaikaista.

Erityiskustannuskorvauksia eivät ole:

- Tavanomaiset sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteet
 - Esimerkiksi terveyden edistämiseen, sairauden ehkäisyyn ja sairaanhoitoon tähtäävä terveystieteessä tapahtuva toiminta tai lastensuojelulain (417/2007) mukainen ehkäisevä lastensuojelutyö
- Tulkitsemisesta aiheutuneet kustannukset
 - Korvataan jyvitettyä laskennalliseen korvaukseen

Erityiskustannuskorvauksen hakeminen

- Kustannukset on todennettava erityiskustannuskorvaushakemuksessa niin, että ELY-keskus voi todeta kustannukset huomattaviksi.
 - Etukäteen ei voi hakea eikä kustannus voi olla pelkästään arvio.
- Jos huomattavuuden taso ylittyy yhtenä vuonna, seuraavien vuosien kulut voidaan korvata huomattavaan kustannukseen sisältyvänä.
- Toiminta, josta korvausta haetaan voi olla ostopalveluna hankittua tai kunnan tai hyvinvointialueen itse järjestämää toimintaa.
- Kustannukset korvataan kunnalle ja hyvinvointialueelle arvonnalisäveroineen, mikäli kunta tai hyvinvointialue sitä hakemuksessaan hakee.
- Korvausohjeessa olevat esimerkkilistaukset ovat esimerkkejä.
- Korvauksen myöntäminen ja erityisten syiden olemassaolon arviointi perustuvat hakemuskohtaiseen kokonaisharkintaan, jossa huomioon otetaan muun muassa kustannusten syntymisen peruste, sen laatu, aiheutuneiden ja aiheutuvien kustannusten määrä ja muut seikat kyseessä olevassa asiassa.

Erityiskustannuskorvaushakemuksen liitteet ELY-keskukselle

- SOTE-huollon ammattihenkilön antama todistus, lausunto tai muu selvitys vammasta tai sairaudesta sekä näiden laadusta ja hoidosta TAI muun hyvinvointialueen työntekijän kokoamat tiedot (perustuttava terveydenhuollon tai sosiaalihuollon ammattihenkilön kirjaamiin tietoihin)
 - Hakemuksesta/liitteestä on tultava selkeästi esiin onko vamma/sairaus syntynyt ennen Suomeen tuloa
- Korvaushakemuksessa ja sen liitteessä tulee toimittaa ainoastaan sellaista tietoa, joka on välttämätöntä korvaushakemuksen kannalta. On vältettävä SOTE-tietojärjestelmistä suoraan tulostettuja liitteitä, joissa henkilöstä voi olla myös sellaista tietoa, joka ei vastaanottajalle kuulu.
- Myös kunnan tulee toimittaa 65 §:n 1 mom. 3 kohdassa tarkoitettuja kustannuksia koskevan päätöksen tueksi liite vamman tai sairauden todentamiseksi, kun kunta hakee päätöstä erityiskustannusten korvaamiseksi sen järjestämisvastuulla oleviin palveluihin, joiden perusteena on sairauden tai vamman aiheuttama tarve erityiselle tuelle (esimerkiksi vammaisen lapsen koulun tai varhaiskasvatuksen järjestämisen tukipalvelut).
- Korvaushakemuksen liitteenä voi käyttää jatkossa palvelutietovarannosta (Suomi.fi) löytyvää Liitelomaketta (ely40c1), johon kootaan korvaushakemuksen kannalta välttämättömät tiedot sekä esitetään kustannusten huomattavuus.

66 § Korvaus paluumuuttoavustuksesta

- Kotoutumislain 66 §:n mukaan hyvinvointialueelle tai Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvalla kunnalla korvataan kotoutumislain 98 §:n mukaisesta paluumuuttoavustuksesta aiheutuneet kustannukset.
- Korvausta haetaan KEHA-keskukselta.
- Hyvinvointialue tai Ahvenanmaan maakuntaan kuuluva kunta voivat korvata kohtuulliset matka- ja muuttokustannukset korvausten henkilöpiiriin kuuluvalla henkilölle tai ihmiskaupan uhrille, joka palaa vapaaehtoisesti koti- tai lähtömaahansa muuten kuin tilapäisessä tarkoituksessa.
- Lisäksi voidaan maksaa yhdelle henkilölle enintään 2 kk:n ja perheelle enintään 4 kk:n toimeentulotuen perusosan määrää vastaavan paluumuuttoavustuksen.
- Edellytyksenä paluumuuton tukemiselle on, että henkilön on tarkoitus muuttaa maasta pysyvästi
- Huom! Maahanmuuttoviraston myöntämän vapaaehtoisen paluun tuki ei liity 98 §:n mukaiseen paluumuuttoavustukseen, vaan ovat kaksi eri asiaa.

67 § Korvaus sodissa vapaaehtoisina palvelleista henkilöistä

- Poistuva kustannuserä
- ELY-keskus ja hyvinvointialue voivat sopia Suomen sodissa vuosina 1939–1945 vapaaehtoisina palvelleiden entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin olevien henkilöille ja heidän aviopuolisoille järjestettävistä palveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta
 - terveydentilan tulotarkastuksesta
 - asumisesta
 - toimeentulon turvaamisesta
 - sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä
- Kustannukset korvataan koko siltä ajalta, jonka edellä mainitut henkilöt asuvat Suomessa

68 § Korvaus ihmiskaupan uhrille annetuista palveluista ja tukitoimista

- Korvausten piiriin kuuluvan ihmiskaupan uhrin määritelmä:
 - ovat vastaanottolain 4 luvussa tarkoitettuja henkilöitä,
 - ovat ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piirissä ja
 - omaavat kotikuntamerkinnsä Suomessa
- Kustannuksia korvataan riippumatta siitä millainen oleskelulupa henkilöllä on tai onko hän Suomen kansalainen
- Jos ihmiskaupan uhri kuuluu myös muiden korvausten henkilöpiiriin (63, 64, 65 ja 66 §), on korvausta haettava ensisijaisesti näillä perusteilla.
- Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään otetaan Joutsenon VOKin päätöksellä henkilö, joka:
 - On ihmiskaupparikoksen uhri
 - Ihmiskaupparikoksen tutkinnassa avustava henkilö
 - Edellä esitettyjen henkilöiden Suomessa oleva lapsi

Ihmiskaupan uhrien palveluista aiheutuneet kustannukset ja korvausten hakeminen

- ELY-keskus tarkistaa ihmiskaupan uhrin asiakkuuden auttamisjärjestelmässä puhelimitse tai turvapostina Joutsenon VOK:ista
 - Huomioitava: 1.1.2025 alkaen ELY-keskus ei enää hae lausuntoja
- Hyvinvointialueelle ja kunnalle korvataan ihmiskaupan uhrille tämän asemasta johtuvien erityistarpeiden vuoksi järjestettävästä SOTE-huollon palvelusta, henkilön turvallisuuden takaamisesta sekä muusta uhriasemaan liittyvän erityistarpeen vuoksi järjestettävästä toimenpiteestä ja palvelusta aiheutuneet kustannukset.
 - Myös tulkkauskulut, jos henkilö ei kuulu laskennallisen korvauksen piiriin.
 - Sovelletaan samoja periaatteita hakemuksen liitteiden suhteen kuin erityiskustannuskorvauksissa
- Ihmiskaupan uhrin erityistarpeet voivat johtua uhrin henkisestä ja fyysisestä terveydentilasta tai muista ihmiskaupan/hyväksikäytön aiheuttamista tarpeista.
- Korvattavien kustannusten voidaan katsoa aiheutuneen ihmiskaupan uhriksi joutumisesta.

69 § Korvaus alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleen lapsen tai nuoren asumisen ja tuen järjestämisestä

Kotoutumislain 3 lukua ja 69 §:n säännöksiä kustannusten korvaamisesta sovelletaan alle 23-vuotiaaseen:

- 1) joka on tullut Suomeen alaikäisenä ilman huoltajaa ja jolle on myönnetty oleskelulupa hänen haettuaan alaikäisenä kansainvälistä suojelua tai joka on otettu Suomeen ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä;
- 2) joka on osoitettu Suomeen ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä ollessaan alaikäinen ja ilman huoltajaa ja joka on täysi-ikäistynyt ennen Suomeen saapumistaan;
- 3) joka on otettu alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain 93 §:n perusteella;
- 4) joka on tullut Suomeen alaikäisenä ilman huoltajaa, jolle on myönnetty ulkomaalaislain 110 §:ssä tarkoitettu oleskelulupa (tilapäisen suojelun perusteella) ja jolla on kotikuntalain mukainen kotikunta;
- 5) alaikäiseen, joka on Suomeen tultuaan jäänyt ilman huoltajaa ja:
 - a) jolle on myönnetty oleskelulupa hänen haettuaan alaikäisenä kansainvälistä suojelua;
 - b) joka on otettu Suomeen ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä;
 - c) joka on otettu Suomeen erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain 93 §:n perusteella; tai
 - d) jolle on myönnetty ulkomaalaislain 110 §:ssä tarkoitettu oleskelulupa (tilapainen suojelu) ja jolla on kotikuntalain mukainen kotikunta;
- 6) alaikäiseen, joka on tullut 1–5 kohdassa tarkoitetun henkilön perheenjäsenenä tai muuna omaisena; tai
- 7) 1–6 kohdassa tarkoitettuun henkilöön, joka on saanut Suomen kansalaisuuden.

Ilman huoltajaa maassa olevien lasten asuminen ja tuki

- Kotoutumislain 33 §:n mukaan hyvinvointialueen on järjestettävä alueellaan olevien ilman huoltajaa maassa olevien lasten asuminen, päivittäinen kasvatus, hoito ja huolenpito sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaisesti
 - perheryhmäkodeissa
 - perhehoitolain (263/2015) mukaisessa perhehoidossa
 - muuten tarkoituksenmukaisella tavalla sosiaalihuoltolain 14 §:ssa tarkoitettuna palveluna.
- Alaikäisten asumisen kustannukset korvataan seuraavin ehdoin:
 - Sopimus ELY-keskuksen ja hyvinvointialueen kesken perheryhmäkodista
 - ELY-keskuksen päätös esitettyjen kustannusten korvaamisesta sopimuksessa sovituin väliajoin
 - Erityiskustannuskorvauspäätös yksittäisistä tapauksista
- Asumispalveluihin liittyvät tulkkauskulut haetaan korvattaviksi asumispalveluista aiheutuneiden kustannusten yhteydessä (huom. Vain 33 §:n mukaiset)

Ilman huoltajaa tulleiden nuorten tuki

- Kotoutumislain 34 §:n mukaan nuorelle on järjestettävä tukea yksilöllisen tarpeen mukaisesti hyvinvointialueen tai Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvan kunnan toimesta sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulla tavalla.
- Ilman huoltajaa tulleelle nuorelle voidaan tarjota tukea siihen saakka, kunnes nuori täyttää 23 vuotta.
- Tukea voidaan tarjota erityisesti sosiaaliohjauksena ja sosiaalityönä.
 - Täysipäiväisen työntekijän kohtuullista asiakasmäärää nuorten kohdalla voidaan pitää korkeampana kuin alaikäisten lasten kohdalla.
 - Tukea voi tarjota nuoren tarpeiden mukaan myös muuna sosiaalihuoltolain mukaisen palveluna, kuten esimerkiksi sosiaalihuoltolain mukaisena mielenterveystyönä, päihde- ja riippuvuustyönä tai tuettuna asumisena.
- Alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen muuttaneiden osalta toimeentulotuki korvataan hyvinvointialueelle ja Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvalla kunnalla kotoutumislain 63 §:n mukaisesti. Mikäli alaikäisenä ilman huoltajaa tullut nuori tarvitsee tämän ajan jälkeen vielä aikuistumisen tueksi taloudellista tukea, kotoutumislain 34 §:n mukaisesti hyvinvointialueelle voidaan korvata toimeentulotuen kustannuksia enintään siihen saakka, kun nuori täyttää 23 vuotta.
- Hallinnollisia kuluja enintään 5 % toiminnan kustannuksista
 - Jos yksityinen palveluntuottaja, ei hva:lle korvata erikseen päälle hallintokulua

Ennakkokysymys

■ Korvataanko ilman huoltajaa tulleiden toimeentulotuen kustannukset?

Vastaus: Kyllä korvataan. Alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen muuttaneiden osalta toimeentulotuki korvataan hyvinvointialueelle ja Ahvenanmaan maakuntaan kuuluvalla kunnalla kotoutumislain 63 §:n mukaisesti. Mikäli alaikäisenä ilman huoltajaa tullut nuori tarvitsee tämän ajan jälkeen vielä aikuistumisen tueksi taloudellista tukea, kotoutumislain 34 §:n mukaisesti hyvinvointialueelle voidaan korvata toimeentulotuen kustannuksia enintään siihen saakka, kun nuori täyttää 23 vuotta.

Perheryhmäkotien talousohjaus

- Perheryhmäkotien talousohjauksessa määriteltävä ja ohjeistettava vähintään seuraavat asiat:
 - Kotoutumislain ja korvausohjeen reunaehdot
 - Käyttövaroihin ja harrastusmenoihin varattava raha
 - Tulkkauksiin varattava raha (perheryhmäkodin omat tarpeet sekä edustajien tulkkitilaukset)
- ELY-keskuksen ja hyvinvointialueen sopimuksessa sovitaan, kuinka usein hyvinvointialue hakee kustannuksia korvattavaksi.
- ELY-keskus tekee jokaisesta korvaushakemuksesta päätöksen ja KEHA-keskus korvaa päätöksen perusteella.
- Perheryhmäkotien remontti- ja perustamiskuluista sovitaan aina erikseen
- Hallinnollisia kuluja enintään 5 % toiminnan kustannuksista
 - Jos yksityinen palveluntuottaja, ei hva:lle korvata erikseen päälle hallintokulua
- Sosiaalihuoltolain mukaisten tukitoimenpiteiden järjestämiseen voidaan korvata myös sosiaalityöntekijän palkkaamisesta aiheutuneet kustannukset, nämä kuitenkin erotettava perheryhmäkodin budjetista

Valvonta ja tarkastukset

- ELY-keskus varmistaa omalta osaltaan, että korvausten myöntämisen edellytykset täyttyvät.
- ELY-keskuksen tulee varmistaa, että korvauspäätöksissä on kirjattu korvattavat asiat selkeästi.
 - KEHA-keskus kiinnittää huomiota siihen, että kunnan tai hyvinvointialueen hakemat korvaukset liittyvät ELY-keskuksen tekemään päätökseen kotoutumislain mukaisten kustannusten korvaamisesta (64, 65, 68 ja 69 §)
- ELY-keskuksella tulee olla myös mahdollisuus tarkastaa kustannukset kunnalta ja hyvinvointialueelta esim. pistokokein. Kuntien ja hyvinvointialueiden täytyy huolehtia siitä, että kaikki hakemuksissa annetut tiedot on mahdollista todentaa päätöksen voimassa olon ajalta.
- ELY-keskuksen on dokumentoitava tekemänsä tarkastukset. Dokumentteja myöhemmin tarkasteltaessa tulee mm. tarkastusmerkintöjen ja päivämääräkuittausten perusteella voida todeta, mitä tietoja on tarkastettu.

Kiitos

Kotoutumisen edistämisen ryhmä
kotoutuminen@ely-keskus.fi

www.keha-keskus.fi